

Л. Б. В.
401

МИСЛИ О БАДЊАКУ И БОЖИЋУ

НАПИСАО :
ЈОВАН ЈАНКО Ђ. ЂОСИЋ
УЧИТЕЉ.

ЦЕНА 40 ПОТУРА.

Свет. Грчић и син, Вел. Бечкерек.

Г

гостомеу Товиогу

Лыку Керобу

уписову - в. архиву

уписаву и в. газетову др.

Бесе гвѣте

Товиогу

Гос. Заключеніе
Гос. упр. правос.

10 = 54789585
Лука Ћеловић
БЕОГРАД

Luka Ćelović
БЕОГРАД
МИСЛИ

О БАДЊАКУ И БОЖИЋУ

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 45409

НАМЕЊЕНО:

СРБИМА И СРПКИЊАМА ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРЕ

НАПИСАО:

ЈОВАН ЈАНКО Ђ. ЂОСИЋ
СРПСКИ НАРОДНИ УЧИТЕЉ СЕГЕДИНСКИ.

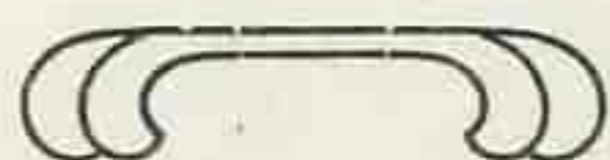
ЦЕНА 20 ПОТУРА.

ШТАМПАРИЈА СВЕТ. ГРЧИЋА И СИНА
ВЕЛ.-БЕЧКЕРЕК.

ОВО ДЕЛЦЕ ПОСВЕТИХ
ЊЕГОВОЈ СВЕТОСТИ
ВИСОКОПРЕУЗВИШЕНОМ ГОСПОДИНУ

Георгију Бранковићу

СРПСКОМ ПАТРИЈАРУ, ДОБРОТВОРУ НАРОДА
СРПСКОГ И ВЕЛИКОМ ПРИЈАТЕЉУ ПРОСВЕТЕ
СРПСКЕ и т. д. т. д.

ЈОВАН ЈАНКО Ђ. ЂОСИЋ
СРПСКИ НАРОДНИ УЧИТЕЉ СЕГЕДИНСКИ.

Сегедин, на св. Игњатију 1905.

БАДЊЕ ВЕЧЕ.

*„Слава на висини Богу и на земљи мир,
међу људма добра воља.“*

Зимски мраз обукао је земљу . . . и све трепти се тај плашт, као што сребро трепће . . . крај горућих кандилцета и светих воштаница.

*

Смркло се. Сутон се ухватио. Велико звоно . . . са свете цркве Србинове, позива верне: да сви у један исти мах . . . унесу божићњу сламу у собе, па да у сусрету просипањем жита и ораха, објаве породици . . . велику радост рођења Исуса Христа и да светло предпразништво носи срећу и здравља. Српчићи и Српкињице мале радосно попевају:

*„Божих, Божић баџа,
Носи кишу злаџа,
Да њозлаџи враџа,
И сву кућу до краја!“*

*

Ораси и лешњици све лете по соби. Жито се просипље. Срећан отац и мати просипајући сламу поју Богу: „Рождество твоје Христе Боже наш“ и „Дјева днес.“ Соба се кади са светим мирисом тамјана и измирне, а на божићњем кићеном колачу са свима знамењима Србинова занимања . . . приказује се Богу жртва у горећој воштаници.

*

Честита и свесна Српкиња сто је закрилила белим и чистим столњаком, а како да и не, кад се чека велики гост . . . празник над празницима: Рођење спаситеља света . . . Препорођај васцелога човечанства!

*

На таком столу је и вечера, по лепоме српскоме адету. Ту су румене јабуке, суве шљиве и мед. Дечица скачу по слами. Најстарије Српче је квочка и квоца, а други Српчићи и Српкињице су пилићи. Ах Боже велики да велике среће, велике и неопиране радости! Та ко се тога не сећа из свога детињства из доба невиности? Родитељи се топе од милине и радости, гледајући своје анђелчиће у задовољству, па се и они вијну с мислима у далеку прошлост и виде слику из свога детињства, кад се и за њих шапутало из божићњега сутона . . . „тако-вих је царство небесно“!

*

Време је вечери. Вечерало се. Свете православне црквене песме разлежу се! Дошло је време, да се одмори . . . и да се сутра зором оде на свето богослужење јутрење. У кући свѐти мир овладао. Само пред иконом мајке божје трепти кандилце! То трептеће кандилце, у нѐмој тишини претвара се у родитеља: дубоких мисли човекових!

* „ *

Пре нег што и сам одох на одмор и приби-
рање нове снаге, да божје име, славу и величину
узмогу прославити, изађох под плашт ове грешне
земље, да баш тамо пошљем топле молитве к прес-
толу Творца.

*

Ноћ се спустила! Небо је ведро, као сребро.
Васељена божја покривена застирачем искићеним
милијунима кандилцета . . . трептавих звезда и звез-
дица, на коју красоту и лепоту . . . и безбожници се
морају с ужасом и поразом грешне им душе —
тргнути и упитати: Ах, то шта сам грешио, опрости
ми благи Боже, што свој лепи православни закон,
веру прадедовску изневери, опрости ми! О боже
велики, ала си премудро све створио!

*

Над нама грешнима . . . блиста право небо и
трепћу милијарде звезда а посреди њих . . . бледи
месец — а под нама у исто доба . . . сјајано право
и праведно сунце шаље своје праведне луче, да
обасјају и колебице љуте сиротиње, а још теже
немаштине!

*

Па зар, да нам у овом часу не падну речи:
Драги Боже! Свеможни Створитељу! Најправеднији
судијо овога грешнога света! Ах, ала си премило-
стив! Какву красоту какви сјај подари нама
грешнима! Ти створи све и сва — за нас грешнике!
Ти нам све даде и дајеш, а . . . многи-многи си-
нови твоји окрећу ти лице и срдете, а де-
монима тиме радост чине. Јест ти, који окрећу
лице од Тебе и Твоје благости, од Твога апсолут-
нога добра заборављају: да на гола колена своја
клекну и да Ти благодаре на великој милости, они

још Тебе и пресвето Ти име хуле и руже! Па и
такових синона има, који проповедају о поштењу,
о моралу, а овамо купају се са сваковрсним и нај-
тежим гресима! Опрости им велики Боже!

*

И небо и земља се весели! Весник и претеча
рујне божићне зоре . . . спрема се, да кроз неколико
сати само, кроз своје божанске трубе и кампане, а
са кула светих православних храмова, на којима се
блиста часно и пресветло знамење крст, та победа
земна, а радост анђела . . . објави торжествени
празник рођења сина божија!

*

Духовни одгрљај Бога оца и превечног Му
сина . . . споји престо небесни, са поднож-
јем Својим . . . земљом!

*

Сви божји дарови су леви, ал овај божићни
све надмаша; јер овим је најбоље усрећио
. . . кога? . . . човечанство!

*

Рођење Христово . . . рођење је новог
света! Рођење Христово . . . рођење је новог
живота; јер рођењем Христовим, . . . роди се
истинита светлост, која у тили часак пос-
таде смрт: таму и мраку!

*

Рођење Христово је најчвршћа котва: између
самог Бога . . . са палим у греху човеком!
Та, то рођење Богочовека је и приступачна лествица,
између неба и земље!

*

*

*

Милијуни воштаница и православних српких
кандилцета упалише се, . . . у славу Божића!

Из милијуна православних грла, разлеже се света и радосна песма „Рождество твоје Христе Боже наш“, а како да и не, јер је лепа и свѣта вера наша . . . плод најузвишенијих дѣла, светог живота, највећег учитеља свију векова!

*

У тој божанској тканини највеће светиње . . . уткана је жица, а знамење народног нам бића. Наш чисти, звучни и лепојезик . . . и дично име, српско име . . . за којим многи жуди!

*

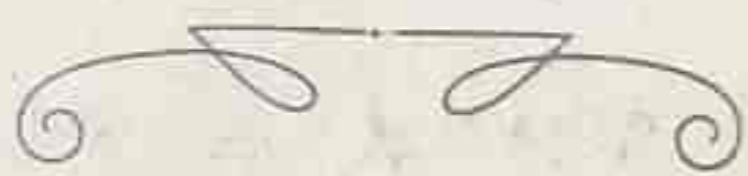
А величина и снага народна? . . . ах оне су закључане у јаким дворовима! Тешко је доћи до овог блага народног; јер су ти дворови заокружени са мрежастим стазама и путевима. Та мрежа путева и прави тешкоћу, ухватити прави пут, праву стазу, којом би се могло и лако дохватити капије, иза које сво благо Србиново стоји!

*

*

*

Бог је смілован. Бог је добар. Бог ће умудрити синове и ћери своје, да већ једаред у слози скују кључе, којима ће моћи да одбраве те вратнице, па да се срећно сретну са величином и снагом народном! Нека школа српска и црква српска одваспита добре и мудре Српкиње мајке и очеве, па ће онда наступити и прави српски Божић! Морал, поштење и вера с љубављу и надом све тешкоће победиће у добри и бољи час, дај Боже и Божићу, . . . нека тако буде!

© БОЖИЋ. ©

Блага вест Арханђела Гаврила: Радуј се Благодатна! Господ је с тобом, благословена си Ти међу женама — постаје дело!

Пречиста „Дјева“ Марија, постаде мати и роди сина божјег Исуса Христа; јер је нашла милост — код оца праведних и плавих небеса! Свети Дух, који све одржава и оживљује, дâта сила Највишега, осенише Ју и Она умилним гласом запоја:

„Увеличавај душо моја Господа и обрадова се дух мој Богу, Спаситељу моме.“

* * *

Заповест силнога цара Августа, на све четири стране широке му царевине, да се народ попише — одјекну громовитом снагом.

И праведни старац Јосиф, старатељ пречисте девојке Марије, с њоме послуша и одазвадоше се томе налогу.

У студено-зимно доба, обоје одоше у варошицу Витлејем. За што? За то: да се обистини реч светога духа а изговорена кроз уста пророка Михеја:

Тешка немаштина и љута сиротиња нагна их, да преноћишта нађоше у кошари ван варошице, где им душек и узглавље постаде: чиста савест, поштење и морал!

Те зимске и студене — пуне мраза и сребрнаста иња — ноћи Марија роди првенца Свога, названог Исуса Христа сина божијег.

Нежна мати пови новорођенче, тога цара небеса и земље, и положи цара над цареви — на сламу у јаслима!

„Материна нега, материна храна најслађа је. Не’ма ти без матере добра на беломе свету!“

* * *

За ово рођење посланика божја, а тим рођењем и препорођајем искварена и у греху огрезла људства — нико не знаде међу живима.

Необична и до’нде невиђена светлост, престрави чуваре стада, који у близини тога вертепа беху. Из те светлости од светлости показа се слуга Господњи — анђео и рече им:

Не плашите се! Велику радост Вам јављам: родио се избавитељ света.

Радост ова, беше радост васцелом свету, изувевши окорелих грешника и зликоваца.

Радост ова је, над свима радостима радост, и сви поштени, сви чиста срца, сви милостивих срца, сви изгнани правде ради — огрнуше се њоме а она се на њих просу, као што се просипље из шкољке дробни и драгоцени бисер!

* * *

Богобојажљиви и благоверни пастири, упутише се к вертепу, да се увере о јављеној им преголемој радости.

Божанске песме, кроз ледени слој ваздуха, и кроз уста мноштва анђела, тих слугу Бога живога — разлегаху се:

*„Слава на висини Богу,
И на земљи мир —
Међу људма добра воља!“*

* * *

Побожни чувари стада, чврсто поверовавши у анђелску благу вест, а још боље осведочивши се, кад и очима својима у вертепу све нађоше и видоше, како им анђео рече.

Они овде приповедаху за светлост од светлости. Приповедаху за радосницу анђелске вести, не остаде проповед ни о анђелском умилном појању . . . А пречиста мати Бого-човека . . . јест Она, све ове благе речи богобојажљиво зидала је у пирамиду . . . чистотога срца свога!

Пастири . . . пуни силе страха божја, пуни неописане радости, вратише се к стадима својима — хвалећи Бога Господа:

„Наврши се време, посла Бог сина јединца свога, рођена од мене, покорена закону, да искупи оне, који су под законом, да усиновљење примимо.“

* * *

„Светлост од светлости“ — раширила је златна крила и просула је праву истинску благодет и превелику радост — над свима радостима!

У студеној ноћи божићној, ето . . . заруди: најрадоснија и најспасоноснија — рујна зорица, зора правде, зора истине божје а за васцео род људски!

Родило се сунце над свима сунцима! Родио се Месија — обећани искупитељ и спаситељ — раз-

поквареној и у греху огрезлој светини! Дâ, дâ, родио се: не створени син божји Исус Христос! Родила се светлост од светлости, која дуговечну таму, у царевини разагна!

* * *

Хришћанска, и света православна црква, та једина Србинова узданица, то једино Србиново пристаниште, то једино Србиново склониште, та једина заштитница србинова имена, . . . кроз милијуне грла побожна народа, велича ту велику светлост!

На све стране недостижне васељене, разлеже се преблагоме Богу најмилозвучнија песма: „Рождество твоје Христе Боже наш восија мирови свјет разума!“ . . .

Света наша — и на правоме путу — православна српска црква отпочиње најрадоснији празник Спаситеља и Искупитеља свију нас . . . са: Царство твоје Христе Боже, царство свјех вјеков!“

* * *

Незнање, непојмљивост, поквареност, непоштење, неморал . . . и сви други љути и страшни греси, распадоше се о камено стење, . . . а на просветном огњишту: *шрију врлина Хришћанских!*

Настаде *вера!* Прихвати се *љубав!* Обузе *надежда* . . . све мале и незнатне . . . и пре тога сиромашне духом!

А за што? За то; јер се роди „Сунце правде и сунце истине“ а и за то; . . . јер је сам „*Бог ѿослао сина Свога, да сѝасе онога, који је гинуо!*“

* * *

Малих, незнатних, сиромашних, презрених, поништених, гоњених . . . правде и истине ради, . . .

дâ, дâ . . . ових синова Божјих — душа се разгреја. Срца им се напојише снагом а на сунцу правде божје; пошто дочекавши обећану превишњу милост и срећно видевши вечну правду, вечну и непомућену истину Бога живога. Ови осењени и напојени том силом животворног Духа Светога тријумфално запојаху:

„Клањамо се сунцу истине“ [правде.]

Ето, у добри и још бољи час састадоше се на грешној земљи света знамења: Мир, љубав и добра воља!

Завапише измучени! Време је овде, да сви без разлике постанемо права браћа, искрена браћа — и сви синови једнога превечнога оца, којем је престо небо, а подножје земља!

* * *

Развращени, покварени и Богу мрски лажни апостоли . . . све ово чуше и видоше; па ипак не запалише кандилцета страхопоштовања у леденим им срцима и поквареној им души!

✽

Светлост, просути мир, љубав, братство и слава на висинама, која паде . . . и обасја тамну и грешну земљу — сметаше им!

Ти грешници, те паклене и црне душе измишљаху паклене и демонске нацрте, па да и надаље мали остану ујармљено робље, а они да и надаље остану силници, да увек . . . и само онда зла не чине браћи својој, кад су на спавању . . . својих укварених и протучовечних лежаја.

Јест! Они све мишљаху и учинише, да мали и незнатни, који су жарени снагом Божје светлости . . . и даље вапију Богу на висинама:

„Благо мртвима, а тешко нама који смо живи!“

Закорели грешници, а пријатељи таме, ти подмукли и лажни ловци лов ловљаху по мутној, па никако не хтедоше се осунчати на топлима зрацима: небесне и благодетне вековне светиљке! Да им је могуће било, они би су угасили то сунце, и да праведне луче не допиру до потиштених и сиромашних!

Ма да се благодет божја свима подједнако јавила, ипак силници, не само да своје; него чак и верних синова божјих очи . . . труђаху се заклопити!

*

Божји посланик син — дође на грешну земљу, па хтеде себи наћи стан . . . у души и срцу своје браће! Но баш ти силници и лажни учитељи — затворише: двери срдаца у душама својима!

Крај свега тога ипак Божји дом, кућа оца све-
можнога, умилно позва све људе без разлике:

„Ходите децо, послушајте мене:

Страху Божјем, да Вас научим.“

Све бадава! Гордост, поквареност, сујета и про-
клета себичност не засићена . . . испречи се, и без-
божнички одби долазећи глас из дома божијег!

Тако је! Неваљалство тих силника пошто по
то хтеде: да одврати подјармљене, ал Богу миле
синове му . . . да ови не живе за Оног, који се
света ради родио; који је страдао за тај свет
и смрћу мученичком, смрт победио!

*

*

*

Гнусна и незасићена себичност. Охола и Богу
мрска гордост тих неваљалаца, тих великаша и не-
милосрдника . . . уместо да постаде:

„Око — слепцу.“ „Нога — хромоме. „Лекар болесноме“, — хтедоше несрећници: да чак и посланика сина божјег, одма чим се родио, телесно униште и да Га, као невинашце *мучки и зликовачки с намером убију!*

Но божја воља . . . помрси им паклене и демонске планове; јер из недара земље отвори се — као бисер чисти — извор! Извор, из којег жедни божје величине и правде . . . напојише се и на глас божји рекоше и заватише: „Боже велики, ево ти срца нашег.“

Па и крај потоком пролирене крви невинашчади . . . вера у превечну правду, у преголему милост Творчеву победу учини!

* * *

После презрена Назарета, Египат посла сина божјег, да с бичем растера народне варалице из куће божје и да нетрују више са тога светог места — изабранике божје.

Народ жедан поврви, да се причести светом крви . . . лепше наде у лепшу будућност човечанства!

Народу се отворише плачне очи . . . и кроз горке, ал бисерне сузе на чистину угледа и осведочи се:

да је вера једини спас; да је вера несломљиви штит; да је вера најбистрији мач; којим се до најславније победе долази!

Па на плаветном плашту, искићеном бојним и трептавим звездама и звездицама . . . јест, на том покривалу матере и одранитељице наше . . . свако то сузно око сина и ћери божје . . . читаху:

„Без вере пропаде Адам. Вером Авељ доби сведоџбу, да је праведник. Вером Ноје

постаде наследник правде. Вером дође Аврам у земљу обећану. Вером преведе Мојсије народ изабрани кроз црвено море, као по сувој земљи . . . Гедеон, Сампсон, Самуило и други . . . вером победише царство, учинише правду, затворише уста лавовима, угасише силу огњевиту, утекоше испод оштрице мача, ојачаху у немоћи, постадоше јаки у бојевима . . . и растераху непријатељске војске.“

* * *

Сва ова пресвета и божанствена знамења и право спасења рода људског . . . јесу истинита обељја пресветлог и „торжественог — и најрадоснијег празника Божића“, која се и дан данашњи, у побожним домовима српским . . . а правих и не лицемерних синова и ћери божјих . . . виде и читају, где кроз луче божићна кандилцета просута слама . . . прелева се у боју: сува и жежена злата! Где света српска православна навора, где свето и мирисаво богородично цвеће, босиље и чиста воштаница . . . на божићњем кићеном колачу, са тамјаном и мирисном измирном . . . дивно и светитељским миром миришу, где и велико и мало, где и старо и младо, с пуно радости — поје уз прекрасне и свете божићне песме . . . и: „Дјева днес, пресушчественаго раждајет“; где се после свршена Богослужења „јутрења“ . . . грли и љуби, а из — пуно радости и весеља — груди свесне Србадије разлеже и одјекује:

„Христос се роди!“

„Ваистину роди!“

* * *

Са кула светих хришћанских православних српских храмова (црква), које свето знамење хришћанске свети: крст, — та анђелска слава и победа, а врашка жалост и пропаст — украшава, и после овог божићњег јутрења и топлих разговора душа с богом, брује весници радости.

Кроз звук звона, тих заменика анђелских гласова, пробија умилни глас сина божја, глас — који позива благоверна чеда своја и на свету летурђију, а у пресвету славу: рођења Спаситељева!

* * *

Од кршна Ловћена и поносна Цетиња! тога гњезда и колевке српских соколова-јунака, преко Мостара и Бела Шекер Сарајева, па до Београда испод поносне Авале, од ових других величина Србинових . . . до Маркова Прилипа и Милошева Поцерја, од Шаре планине и мутне реке Марице, па преко тужнога и црнога гробља српскога: Косова поља, па до знаменита Дубровника . . . и од ове треће знамените пирамиде негдање славе и величине Србинове, па чак преко дичне и веселе Фрушке Горе, Барањскога Ђунтира-гроба светога Деспота Стевана Шчиљановића, па све до Свете-Андреје са седам српских цркви, тих сведоцаба српске свести, и свију још других тамо амо српских постојбина разбуктеле варнице синоћњег бадњака опомињу драгу Србадију: на дубоко сећање славне и величајне прошлости, кад вера јуначких нам дедова и прадедова, у разноврсним подхватима успешна чуда почини; кад и у најсудбоносијим и најтежим данима — спремише и дочекаху сјај, па отворише часне двери: светлим Божићима, радосним цветима и веселом васкрсу.

Кад нам се велики преци оружаху: сенима и аманетима својих дичних дедова, те да и они могаху рећи: „Дед нам јунак беше, али ми смо јунаци!“

Угледајмо се и ми, тако нас Бог видео и помагао — на дела славних нам предака!

Не тргајмо ни листка, ни стручка из мирисна сплета: верске и народне нам светиње!

*

Не трујмо ни жилице, ни коречка — на народноме и верском нам бићу; јер смо и тако раскомадани; јер нам је и тако народно па и верско тело раскопано и љуто рањено — од отровних лукова стреле . . . сопствених нам залуталих синова, који заборавише у зао час, да кад се глава вређа, да и сваки удић тела осећа јаки бол. Дâ, не убризгавајмо бар у будућности у тешке ране Србинове: туђинска отрова, ни привидна мелема, што у нарави и природи напаћеног и болнога тела српског опстанка и утврђења свете нам православне цркве живе, спрема смртоносну бољу, а за овога и смрт.

Србине брале, и Српкиње селе, не заборавимо својих дужности, па што је клонуло . . . охрабримо; што је пало . . . подигнимо; што је охладнело . . . загрејмо; што се отпадило . . . повратимо га; што је опијено и мамурно . . . мудро растрезнимо; што је лепу прадедовску веру из пркоса напустило . . . повратимо; што је звучно српско дично име своје заменило са којештаријама, с благошћу обавестимо, да одбаци са себе . . . те непромишљености! Научимо сваког брата Србина и сеју Српкињу, Српче и Српкињицу: да нема славља, без православља; да нема крста . . . без три прста!

Србине оче, Српкињо мати, поучавај, ал и научи . . . одломке крви и српске ти кости: да сачувају и они све светиње, све завете . . . аманете . . . славних дедова наших, који . . . да очеличе ту омладину, ту другу узданицу растројена нам Српства! па да се увек поносе са звучним именом српским, и песмом уз превлаку танана гудала, преко гусала од јавора сува, тога знамења, које лагати не зна; јест, да се у заносу уздижу и с поносом се ките: са самим Богом изабраном: лѐпом и светом православном вером; дâ, дâ, да се тако ките тима величинама, као што се кити ђурђев данак са мирисним и прекрасним ђурђицом цвећем, и да света красна и узвишена знамења и непобедљиве штитове уткају — у добри и бољи час — са златним и црвеним нитом . . . права родољубља и искрена домољубља!

✱

Помоз' благи Боже и пресвета Богородице, да овим пресветлим празником „Рождества“ Христова . . . и у Српству се роди звезда срећне мисли, која . . . да васцело српство поведе срећном и божићњом светлости, обасјаном путањом . . . к вертепу своје обилне среће; свога напреднијег бољка, своје благодетном препорођају; да се излечи од бољетица: пусте моде, која многог Србина одведе до просијачког штапа; од лакоумства у јелу и пићу, тих смртних грехова, због којих многи Србин западе у мингуле срамоте, тешке тамнице, где му мемла и јакрепи уништише телесно биће, а жени и нејашчади отрже хранитеља; од блуда, тога убијце и разорача

породичне среће бивше, и од свију још других убитачних мана и упропастителја и тела и душе! *Тако нас Бог и данашњи пресветли празник рођења сина божја помогао!*

* * *

До свију и правих благодети божјих, само онда ћемо доћи: ако и кад, сваки свој посао преда се озбиљно узмемо, па стручно и савесно га почнемо марљиво и неуморно вршити и свршавати; ал увек . . . на темељу чисте истине, чврсте вере и . . . не изопаченог морала . . . правог поштења!

На против, док се год, губави и шугави не излече: од врагом усађене бољетице, коју пренеше и пренашају . . . и на део народна нам тела, дотле ћемо увек моћи само запомагати, а у слепилу своје кривити и осуђивати свакога пре; нег сами себе и то велико наше зло, те љуте и велике ране наше!

„Не жели што је туђе“ и сам Бог нам заповеда; дакле, не отимајмо, што није наше. Не тражимо, да и оним управљамо, на што ни права не'мамо а за чега смо незрели. Узмимо минулу прошлост за учитеља, кобне нам садашњости, па упримо све и душевне и телесне снаге наше, да ту преродимо и створимо од ње . . . бар будућност лепшу, да се и ми одужимо тиме предцима нашим, па да се и на нас узмогу *наши* потомци позивати, да смо ваљани и честити Срби и Српкиње православне лепе вере . . . били!

* * *

Ко има очи . . . нека види! Ко има слуха . . . нека чује! јер ено на све стране са света „амвона“,

где нас брижни; ал увређени — светих апостола — наследници позивају у име пресветлога Божића . . . под очинско им закриље, ено и чујте, где нас моле: да се истрезнимо из заблуда и накарада — Србину и Српкињи православнога хришћанскога закона — недоликујућих!

*

Бог нас видео! Бог и Божића радост нас помогли! Божића „светлост од светлости“ озорила нам . . . и расветлила срца у души свију нас! Не будимо од овог пресветлога празника . . . ни часа више глуваца и слепци. Бог нас не заборавио! Та не бежимо од гласа и очинска им позива; јер то чине у име данашњега дана Христовог! Дакле, у само име сина Божија Исуса Христа то учинише!

* * *

О Боже велики, силни и свемоћни, Боже и оче преблаги! . . . та хоће ли се још у будућности наћи глувих, да ово не чују, да, хоће ли се још наћи окатих слепаца, да и то не виде . . . где нам и како нам, кроз уста Им . . . сâм Син Божји умилно говори: Божић је дан радости и весеља! Божић је дан, кад се грли и љуби! Божић је светао празник, кад и завађени и омражени, треба . . . да се у истини измире и опросте један другом све увреде. Божић је најсветлији дан, кад отац залутала и блудна сина . . . радо прима у очинско крило и . . . прашта му све грехе!

Па зар није ту задња ура, кад би требало, да се сви измиримо? Зар још није доста недâћа по тужнога Србина? Зар још да се неприродна наука

храни и њоме квари душа . . . доброћудна, лаковерна и . . . увек преварена српска народа? Зар још није куцнуо час, да се батали лажна и демагошка наука, којом се растрова велики део народна тела? Зар још није ту време, да се грешници и народне варалице . . . поврате у загрљај оних који им праштају, који их позивају на озбиљни и родољубиви рад? Зар да овог часа не беше и одвише од некорисна идеалисања? Та зар баш нећемо, да упознамо тешко и критично доба ово, па да се поведемо по мудрој предака наших:

„Иди мудро, не погини лудо.“

Овом приликом и згодом, не заборављајмо ни оних речи пок. великана српског песника:

*„А камо мушка рада?
Што чуда чиниш' зна!
Само и један шрунак слоге:
Камо срећа ша?!“*

* * *

Митроносци и наследници светих ученика Христових . . . не клоните! Не презајте! Само напред, стазом осветљеном божићње светлости и са часним крстом у Десници! Просвећујте непросвећене! Покваренике и отровнике свете нам вере православне, те варалице народне укротите, јер Вам то и Свето писмо допушта и *налаже*. Непримере ли праведна Вам укора а Ви анатемишите, да Вам не огубају цело стадо . . . са којекаквим непромишљеним најамцима из чега се рађају назаренци, социјалисти, нихилисти и грозни анархисти.

Свећеници и учитељи народни, помажите — Бог ће Вас помоћи — природнима вођама светога

православља и имена српскога! . . . А сви они, који сте још у мрежи демонових паука . . . ослободите се из друштва тих нечастиваца; јер не заборављајте: да је ваш одговор на страшним ал најправеднијем суду божјем . . . *највећи*. Знајте, да ће тамо награда *голема*; ал и казна још *големија* бити! „Ви сте со земљи“ па за то испитујте све с разбором, и станите на пут сваком безбожнику, који у торину улази преко плота â са огртачем јагњеће коже.

* * *

Овај пресветли празник и препорођај људства, данас прослављају и наша једноверна браћа на далекоме и леденоме северу, и тамо се разлежу свете божићње лепе песме, ал на тугу и прежалост васколика Словенства и тамо је тужан Божић, ал је Бог је смилован из силне пролирене крви и дима тога и тамо ће мудрост самодржца тога колоса, стадо своје извести на чистину сунца правде! Дај Боже и помози им ти пресветли Божићу!

* * *

„А како ј' тамо, како ј' браћи?“

„Где несме нићи босиљка струк!“

„Где с' никад не чује звона звук?!“

Јест, тамо где наша браћа вриште, где се гази светиња Србинова, тамо је у груди Србадије укореена трећа врлина Хришћанска . . . надежда уткана са тврдом вером, који ће штитови ипак извојевати сјајну победу, па ће и они — дај Боже и Божићу — дочекати: радосне божиће, ускрс мука и видети очима својима и светло преображење!

* * *

Па и ти света земљо: славних Неманића, Грбљановића и Карађорђевића . . . упри своје очи: у *оца*, којег ти је сам Бог послао! Чије срце куца за свачим оним, што је српско и православно! Чије очи . . . далеко . . . далеко гледе Бог Вас умудрио! Бог и Божић Вам послао право избављење! *Да Бог да!*

* * *

И ти „Црна Горо, света земљо, Бог те целиво!“ Да, и ти поносно гњиздо српских соколова, српских јунака, радуј се и весели се са твојим дичним и вас Европи припознатим Господарем, који ти је на осванућу дана светога Николе, спремио дар за пресветли овај Божић, да сте и Ви ступили у ред осталих уставних јевропских држава. Урежите са анцари у то „голо стење, српске славе и слободе, тѠ драго камење“ тај *йрејорођај!*

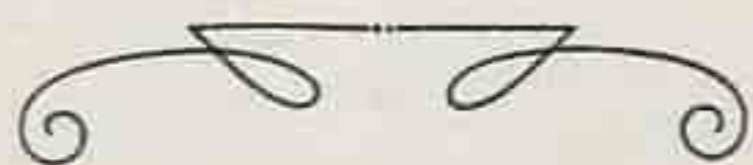
* * *

Драги Срби и Српкиње! Данашњи пресветли Божић честитам Вам, као и сваком Српчету и Српкињици ма где, и ма каква занимања били са топлим жељама, да од селе не буде пакости и зависти, па да у истинској искрености сложено одјекује из груди васцеле Србадије, на овај пресветли дан:

„Хрисѡс се роди!“
„Ваисѡину роди!“

У Сегедину, на св. Игњатију 1905. године.

ЈОВАН ЈАНКО Ђ. ЂОСИЋ
срп. нар. активни учитељ.

I. O B J A B A.

Код мене се могу добити још — моја пређе отштампана дела:

1. *Значај* (одрађивање деце). 2. *Тежње* (о васпитању деце). 3. *Јован Амос Коменски*. 4. *Извештај срп. осн. шк. арадске*. 5. *Разматрања о безирекидној школској настави*. (1901.) 6. *Теорија фономимике*. 7. *Август Гроселин отац фономимике*. 8. *Земљопис*. 9. *Природопис*. 10. *Шаран* (превод са српског на мађарски). 11. *Сегедински кувар* (превод с мађарског на српски). 12. *Моје белешке за школе*. 13. *Извештај срп. осн. школе сегединске*. 14. *Календар школа*. 15. *Календар Сегединаца*.

II. O B J A B A.

Сад су из штампе изашла и ова ми дела:

I. Земљопис. **II. Животињство.** **III. Српска граматика** с додатком мађарске граматике. **IV. Рачуница и геометрија.** **V. Православна наука хришћанска.** — Ових пет дела, свако је удешено за све разреде срп. осн. вероисп. школа. — **VI. Српска почетница** — читанка за први разред срп. осн. вер. школа. Удешена за фономимички мој метод. **VII. Словенска почетница** — читанка за други разред срп. осн. школа. Цена свакој овој свесци је само 30 пот. **VIII. Упутство** (тридесет лекција из мога метода за учење читања и писања, а помоћу фономимике. (Ово је дакле прва српска фономимика). — Цена овом мом упутству је само 60 пот.

III. O B J A B A.

Тражим накладнике на моја још многа — за штампу уређена разна дела и календаре, а нарочито — за моје „Упутство“ Српкињама матерама. *Морал и правосудје у Србији и Угарској.*

ЈОВАН ЈАНКО Ђ. ЂОСИЋ,

српски нар. учитељ.

АПOTEКА код СВЕТОГ ЂОРЂА
ПЕРЕ К. КУШАКОВИЋА
ВРАЊЕ,

одликована у Лондону, Остенди, Атини, Београду и Прагу.

Препоручује пошт. публици, поред свију официналних и у употреби стојећих неофициналних лекарија још и целокупни завојни материјал; велики избор кесица за лед од каучука и штофа за: главу, врат, очи и срце; разних суспензорија, максималних термометара; термометара за купатила; четкица за очи, гушу и зубе; шприцева од стакла, каучука и цинка за: кристирање, инсекте, нос, уши, очи и тд. Бужија и катетера, стакоцета за укапљивање у очи; прстенова, фластера и колодијума за жуљеве; разних врста утеге за децу и одрасле; увоја и штица за очи; апарата за карболисање; апарата за инхалацију; Сокслетових апарата за хранење деце; иригатора стаклених и од плеха, већих и мањих; стаклета за извлачење млека; сисаљка за децу; песарја; разних презервативних средстава за мушке и женске; спекула; клисоара; шприцева за дифтеритис; шприцева за поткожно уштрицавање.

Осим свију горенаведених лекова и лекарија, код мене се могу добити сигурни лекови и за најстрашније болести, што се зову потајне болести мушкиња и женскиња, које болести прелазе и на децу им. За то препоручујем сваком, да се обрати на мене и нека ми јави од какве — ма и застареле болести пати, па ће код мене јефтин и сигуран лек наћи.

С поштовањем јесам
Пера К. Кушаковић
специјалиста апотекар.

Ми од наше стране најтоплије препоручујемо Србина г. Перу К. Кушаковића, који је на више излагања одликован и чувен постао у васцелом свету, са својим специјалитет лековима и лекаријама. Сваки Србин и Српкиња слободно и поверљиво може се обратити на њега, а да ће до повољног успеха доћи, ми ни мало не сумњамо.

Јован Јанко Ђ. Ћосић
писац дела „Мисли.“